

Η ανώνυμη εταιρία (ΑΕ)

Από το Ν. 2190/1920 στον Ν. 4548/2018

Γενικές διατάξεις και μετοχικό κεφάλαιο

- Αόριστη διάρκεια (α. 8.1)
- Εταιρική επωνυμία (α. 6.1): Μπορεί να έχει φανταστική μορφή, να περιέχει ηλεκτρονική διεύθυνση ή άλλη ένδειξη.
- Μετοχικό Κεφάλαιο (α. 15.2): Ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο 25.000 € (σε συμμόρφωση προς το α. 45 Οδηγίας ΕΕ 2017/1132).
- Αποτίμηση εισφορών σε είδος (α. 17.3): Κατάργηση της Επιτροπής του α. 9 Κ.Ν. 2190/1920, αποτίμηση από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτική εταιρεία ή κατά περίπτωση από πιστοποιημένους εκτιμητές.
- Καταβολή κεφαλαίου (α. 20.3): Δυνατή σε ειδικό εταιρικό λογαριασμό, που τηρείται σε πιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί νόμιμα σε χώρα Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) και όχι απαραίτητα στην Ελλάδα.
- Καταργείται η δυνατότητα μεταγενέστερης καταβολής του κεφαλαίου (πρβλ. α. 11.6 κ.ν. 2190/1920).
- Επί αύξησης μετοχικού κεφαλαίου → προθεσμία καταβολής = δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 14 ημερών (α. 20.2), αντί των 15 ημερών που ίσχυε κατ' αρ. 11.3 κ.ν. 2190/1920.
- Πιστοποίηση καταβολής μετοχικού κεφαλαίου από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία, ή το Δ.Σ. για τις πολύ μικρές και μικρές ΑΕ (α. 20.6).
- Επιτρέπεται καταβολή κεφαλαίου δια συμψηφισμού. Έτσι, αναγνωρίζεται νομοθετικά η διαδικασία “debt-equity swap” ως τρόπος εξυγίανσης της εταιρείας, υπό την έννοια ότι δεν εισρέει ρευστό στα ταμεία της, αλλά αυτή απελευθερώνεται από υποχρεώσεις (α. 20.4).

Από το Ν. 2190/1920 στον Ν. 4548/2018

Μετοχές και λοιποί τίτλοι:

(α) Κατάργηση ανωνύμων μετοχών από 01.01.2020 (α. 40.1 και α.184) προς το σκοπό της καταπολέμησης ξεπλύματος βρώμικου χρήματος, της τρομοκρατίας και της εγκληματικότητας (AML), σε συμμόρφωση και με την Οδηγία ΕΕ 2015/849.

(β) Νέα ελάχιστη ονομαστική αξία μετοχών (α. 35.1) από 0,30 € σε 0,04 €, με στόχο την ευχερέστερη κυκλοφορία τους και μείωση μετοχικού κεφαλαίου.

(γ) Τίτλος κτήσης μετοχών (α. 56 επ.) ή “warrant”. Τέτοιοι τίτλοι ενσωματώνουν ή αναπαριστούν το (διαπλαστικό) δικαίωμα προαίρεσης του δικαιούχου τους (:option) για απόκτηση, με μόνη τη δική του δήλωση, άλλων μετοχών, έναντι προσυμφωνημένου (προνομιακού) τιμήματος. Έτσι τροποποιείται η μετοχική σύνθεση της ΑΕ μονομερώς.

δ) Έκδοση ομολογιακών δανείων (α. 59-74) ως μέσο μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης της ΑΕ.

Γενική Συνέλευση

- Δυνατότητα λήψης πλειοψηφικής απόφασης από Γ.Σ. χωρίς συνεδρίαση (α.135), όπου το Δ.Σ. προτείνει προς όλους τους μετόχους (εν είδει απαρτίας) τη λήψη απόφασης και οι μέτοχοι απαντούν ηλεκτρονικά.
- Διεξαγωγή Γ.Σ. με αποκλειστικά ηλεκτρονικά μέσα (virtual meeting, α. 125).
- Όπου απαιτείται αυξημένη απαρτία καταργείται η 2^η επαναληπτική ψηφοφορία που όριζε το α. 29.4 Κ.Ν. 2190/1920
- Τα ποσοστά απαρτίας πλέον διαμορφώνονται σε $\frac{1}{2}$ για την αρχική ψηφοφορία (αντί $\frac{2}{3}$ που προέβλεπε το α. 29.3 Κ.Ν. 2190/1920) και $\frac{1}{3}$ για την επαναληπτική - ή $\frac{1}{5}$ για απόφαση αύξησης κεφαλαίου (αντί $\frac{1}{2}$ που προέβλεπε για την πρώτη επαναληπτική ψηφοφορία το α. 29.4 Κ.Ν. 2190/1920), έτσι ώστε να επιταχύνονται οι εταιρικές αποφάσεις.

Στη ΓΣ μιας ΑΕ, ο Α συμμετείχε από απόσταση μέσω «Webex», ο Β έστειλε την ψήφο του με επιστολή πριν την συνέλευση και ο Γ παρέστη μέσω του αντιπροσώπου του, Δ. Στην ίδια ΓΣ παρίσταντο ο ελεγκτής Ε και ο νομικός σύμβουλος Ζ, κατόπιν εντολής του Προέδρου της ΓΣ. Στη ΓΣ παρευρέθηκαν και οι Η, Θ, Κ, τελειόφοιτοι της Νομικής Σχολής ΕΚΠΑ για εκπαιδευτικούς λόγους.

Είναι νόμιμη η συμμετοχή των προσώπων αυτών στη ΓΣ;

- Α → 125
- Β → 126
- Γ → 128
- Ε & Ζ → 127
- Η, Θ, Κ → ΟΧΙ

Στην εταιρία «Υπηρεσίες Αναψυχής Παπαδάκης ΑΕ» συγκλήθηκε ΓΣ στις 18.04.2022 με θέμα την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου. Στη σχετική πρόσκληση εκ παραδρομής είχε αναγραφεί ως ημέρα συνεδρίασης η 28.04.2022. Στη ΓΣ συμμετείχαν και ψήφισαν όλοι οι μέτοχοι, Α, Β και Γ, που έχουν ίσο αριθμό μετοχών.

1. Την 28.09.2022 σας επισκέπτεται στο γραφείο σας ο Α, μόνος μέτοχος που καταψήφισε την πρόταση για αύξηση κεφαλαίου, ο οποίος σας ρωτά εάν μπορεί να προσβάλει την απόφαση αυτή ως ελαττωματική. Τι απαντάτε;
2. Θα μπορούσε να ληφθεί απόφαση από τη συγκεκριμένη ΓΣ χωρίς ψηφοφορία και συνεδρίαση;
3. Θα μπορούσε να ληφθεί απόφαση από τη συγκεκριμένη ΓΣ με ψηφοφορία αλλά χωρίς συνεδρίαση;

1. 137 & 121.5

2. 136

3. 135 παρ. 2 (written resolution)

Διαχείριση & εκπροσώπηση στην ΑΕ

Το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ)

- Ένα από τα 3 υποχρεωτικά όργανα της ΑΕ
- Ρυθμίζεται στα άρθρα 77-115 Ν. 4548/2018
- Ασκεί διοίκηση εταιρίας → Διαχείριση & δικαστική/εξώδικη εκπροσώπηση
- Διαχείριση = εσωτερικές υποθέσεις
- Εκπροσώπηση = σχέσεις με τρίτους

Κτήση και απώλεια ιδιότητας μέλους ΔΣ ΑΕ

- 3 έως 15 μέλη (βλ. όμως α. 115)
- Καταρχήν τρεις τρόποι → α) εκλογή από συνήθη ΓΣ (78 παρ.1), β) καθορισμός από καταστατικό (78 παρ. 2), γ) διορισμός από μετόχους σύμφωνα με το καταστατικό (έως 2/5 συνολικών μελών ΔΣ, α. 79)
- Επιπλέον με → α) απόφαση ΔΣ προς αναπλήρωση εκπεσόντων μελών (82 παρ. 1), β) απόφαση δικαστηρίου για διορισμό προσωρινής διοίκησης (69 ΑΚ)
- Προυποθέσεις κτήσης ιδιότητας → φυσικό πρόσωπο πλήρως ικανό για δικαιοπραξία, που δεν δεσμεύεται από ασυμβίβαστο, ή νομικό πρόσωπο (εφόσον προβλέπεται στο καταστατικό) κατ' άρθρο 77 παρ. 4 [όχι αναγκαστικά μέτοχος]
- Maximum 6ετής θητεία που μπορεί να ανανεωθεί με απόφαση ΓΣ
- Πρόωρη λήξη θητείας: θάνατος, παραίτηση, ανικανότητα, ανάκληση
- Δημοσιότητα ΓΕΜΗ

Σύμβουλος - διαχειριστής

- Βλ. άρθρο 2 στοιχ. ια' Ν. 4548/2018 & 2 Ν. 4308/2014
- Μικρές και πολύ μικρές εταιρίες μη εισηγμένες

Πολύ μικρές οντότητες είναι οι οντότητες οι οποίες κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνουν τα όρια δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

- α) Σύνολο ενεργητικού (περιουσιακών στοιχείων): 350.000 ευρώ.
- β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 700.000 ευρώ.
- γ) Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 10 άτομα.

Μικρές οντότητες είναι οι οντότητες οι οποίες δεν είναι πολύ μικρές οντότητες και κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνουν τα όρια δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

- α) Σύνολο ενεργητικού: 4.000.000 ευρώ.
- β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 8.000.000 ευρώ.
- γ) Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 50 άτομα.

- Με καταστατική πρόβλεψη και απόφαση ΓΣ
- Μόνο φυσικά πρόσωπα → κατά τα λοιπά τρόπος και προϋποθέσεις εκλογής, εξουσίες, ευθύνη, όπως στο πολυμελές όργανο

Έννομες συνέπειες της κτήσης ιδιότητας μέλους ΔΣ ΑΕ

- Σχέση οργανικού (αμφ.) και ενοχικού χαρακτήρα
- Οργανική εξουσία διαχείρισης & εκπροσώπησης από εκλογή/διορισμό κλπ.
- Υποκείμενη σχέση εντολής (αν αμμισθί) ή παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών (αν συμφωνηθεί αμοιβή)
- Δυνατή και (επιπλέον) σχέση εξαρτημένης εργασίας → π.χ. νομικός σύμβουλος, οικονομικός διευθυντής, κ.α.
- Οι σύμβουλοι είναι κατά κανόνα έμμισθοι, ενώ το ύψος της αμοιβής καθορίζεται βάσει του νόμου, του καταστατικού ή με απόφαση ΓΣ (α. 109 κ' 117)
- Βλ. ειδικά την αμοιβή με συμμετοχή στα κέρδη: καταστατική διάταξη και μόνον μετά την παρακράτηση τακτικού αποθεματικού και διανομή ελάχιστου μερίσματος στους μετόχους

Εξουσία εκπροσώπησης

- Σχέσεις της εταιρίας προς τα έξω
- Συλλογική δράση = όλα τα μέλη έχουν τη δυνατότητα συμμετοχής → έγκυρη εκπροσώπηση = έγκυρη λήψη απόφασης
- Βλ. α. 92 → απαρτία = παρίστανται/αντιπροσωπεύονται οι μισοί + 1, αλλά τουλάχιστον 3 → πλειοψηφία = οι μισοί + 1 των παρόντων/αντιπροσωπευόμενων
- Δηλ. εάν το ΔΣ εννεαμελές, αρκεί να παρίστανται 5 και να υπερψηφίσουν 3
- Βλ. α. 87 → καταμερισμός αρμοδιοτήτων εκπροσώπησης

Υποκατάστατοι

- Ανεκχώρητες εξουσίες ΔΣ: α. 96.2 (χρηματοοικονομικές καταστάσεις), 103 (εταιρική αγωγή), σύγκληση ΓΣ, αύξηση μκ, χάραξη πολιτικής εταιρίας
- Κατά τα λοιπά: α) καταστατική πρόβλεψη, β) απόφαση ΔΣ για ανάθεση επιμέρους αρμοδιοτήτων, γ) σε μέλος ΔΣ ή τρίτο (εντεταλμένος/διευθύνων σύμβουλος ή διευθυντής αντίστοιχα), δ) που είναι όργανα της εταιρίας και όχι αντιπρόσωποι, ε) επιτρεπτός ο διορισμός υποκατάστατου από υποκατάστατο
- Διορισμός πληρεξουσίων με απόφαση ΔΣ και χωρίς να ορίζεται στο καταστατικό
- Οι υποκατάστατοι σε αντίθεση με τους πληρεξουσίους αυτενεργούν → υπόκεινται όμως στην εποπτεία του ΔΣ που τους διόρισε και κατ' ορθή γνώμη και της ΓΣ

Έκταση εκπροσωπευτικής εξουσίας α. 86

- Απεριόριστη και μη περιορίσιμη =
- Η ΑΕ δεσμεύεται πάντα εφόσον α) τυπικά νομότυπη δράση ΔΣ (π.χ. τήρηση απαιτούμενης πλειοψηφίας, όχι αποκλειστική αρμοδιότητα άλλου οργάνου), β) (στο όνομα) και για λογαριασμό της
- Ο εταιρικός σκοπός και τυχόν περιορισμοί της εκπροσωπευτικής εξουσίας του ΔΣ δεν αποδεσμεύει την εταιρία έναντι καλόπιστων τρίτων
- Μόνη η τήρηση δημοσιότητας ΓΕΜΗ δεν καθιστά τον τρίτο κακόπιστο
- Κακοπιστία τρίτου = συμπαιγνία με (μέλος) ΔΣ ή βαριά αμέλεια
- Η ΑΕ ευθύνεται και για τις αδικοπραξίες των μελών του ΔΣ κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους → εις ολόκληρον ευθύνη του υπαίτιου μέλους αν πληρούται το 914 επ. στο πρόσωπό του (π.χ. ακάλυπτη επιταγή)

Διαχειριστική εξουσία

- Εσωτερικές υποθέσεις εταιρίας (πχ σύγκληση τακτικής γσ)
- Στενότερη από εκπροσωπευτική εξουσία (περιορισμένη και περιορίσιμη)
- Το ΔΣ δεν έχει εδώ εξουσία να ενεργεί εκτός εταιρικού σκοπού, κατά παραβίαση του καταστατικού ή των αποφάσεων των εταιριών
- Με τον Ν. 4548/2018 οι αρμοδιότητες του Δ.Σ. αυξάνονται: Βλ. έκδοση ομολογιακού δανείου, έγκριση συναλλαγών της εταιρείας με συνδεδεμένα μέρη (πρβλ. α. 23αΚΝ 2190/2190).

Καθήκοντα

- Τήρηση διατάξεων νόμου, καταστατικού και αποφάσεων ΓΣ
- Δραση με ευλογη και δικαιη επιχειρηματικη κριση
- Τήρηση πίστης προς την εταιρία = 1. Μη επιδιωξη ιδιων συμφεροντων που συγκρουονται με εκεινα της ΑΕ, 2. Εχεμυθεια για εμπορικα απορρητα, 3. Αμεση ενημερωση υπολοιπων μελων ΔΣ για τη συγκρουση συμφεροντων από το εμπλεκομενο μελος, 4. Παραλειψη πραξεων ανταγωνισμου
- Πράξεις ανταγωνισμού = α) πράξεις που υπάγονται στο σκοπό της εταιρίας και ενεργουνται είτε προσωπικά από το μέλος ΔΣ, είτε από εταιρια στην οποία αυτό συμμετέχει
- β) εκμετάλλευση προς ίδιον όφελος επιχειρηματικης ευκαιρίας που έγινε αντιληπτή στα πλαίσια άσκησης των εξουσιών του

Προληπτικός έλεγχος βάσει α. 99

- Οι συναλλαγές της εταιρίας με μέλη ΔΣ και τα στενά μέλη της οικογένειάς τους (σύζυγοι, συμβίοι, εξαρτώμενα μέλη, ανιόντες, κατιόντες εξ αίματος ή εξ αγχιστείας) χρήζουν εγκρίσεως από ΔΣ ή ΓΣ, ειδάλλως είναι άκυρες, εκτός αν δεν εξέρχονται των ορίων των τρεχουσών συναλλαγών της εταιρίας (βάσει αντικειμένου, όρων και μεγέθους $\leq 10\%$ του ενεργητικού)
- Συναλλαγές = πιστώσεις, εγγυήσεις, αλλά και μονομερείς δικαιοπραξίες
- Αν το ζητήσει η μειοψηφία του $>5\%$, το θέμα μπορεί να τεθεί στην Γ.Σ εντός προθεσμίας 10 ημερών από τη δημοσίευση της ανακοίνωσης της παροχής άδειας από το Δ.Σ.

Ανάκληση μέλους ΔΣ

- Καταρχήν ελεύθερη οποτεδήποτε και χωρίς σπουδαίο λόγο
- Εκλεγμένα μέλη, οριζόμενα στο καταστατικό ή από το ΔΣ → ανάκληση από ΓΣ
- Διορισμένα από μετόχους μέλη → ανακαλούνται από τους ίδιους (ή από μειοψηφία 1/10 με απόφαση δικαστηρίου για σπουδαίο λόγο)
- Διορισμένα από δικαστήριο μέλη μπορούν να αντικατασταθούν από το ίδιο

Εσωτερική ευθύνη μελών ΔΣ α. 102

- Παράβαση καθηκόντων + πταίσμα + αιτιωδως επελθουσα ζημία εταιρίας
- Νόθος αντικειμενική ευθύνη = το πταίσμα τεκμαίρεται = αντιστροφή βάρους απόδειξης = το μέλος ΔΣ πρέπει να επικαλεστεί και αποδείξει ότι επέδειξε επιμέλεια “συνετου επιχειρηματία”
- Θεωρείται ότι ο απαιτούμενος βαθμός επιμέλειας διαφέρει ανάλογα με το μεγεθος της εταιριας, τη βαρυτητα του παραπτώματος, τα ειδικότερα καθηκοντα που ειχαν ανατεθει στο μελος ΔΣ κλπ.
- Εις ολόκληρον ευθύνη περισσότερων μελών ΔΣ, εκτός αν το δικαστήριο την επιμερισει (βλ. άρθρο 102)
- Παραγραφή 3 χρόνια και πάντως εντός 10ετίας από τέλεση, αναστέλλεται όσο ο υπεύθυνος διατηρεί την ιδιοτητα του μέλους ΔΣ

Απαλλαγή από ευθύνη

- Η πλημμελής συμπεριφορά στηρίχθηκε σε σύννομη απόφαση ΓΣ (πρβλ. 281 ΑΚ)
- Ή σε εισήγηση/γνώμη ειδικού
- Ή σε εύλογη επιχειρηματική απόφαση (business judgement rule)
- = επί τη βάσει επαρκούς πληροφόρησης, με καλή πίστη και προς το συμφέρον της εταιρίας
- Η εταιρία μπορεί και να παραιτηθεί από τις αξιώσεις της και μετά την άσκησή τους κατ' άρθρο 102 παρ. 7

Εταιρική αγωγή (δικονομικά)

- Άσκηση αξιώσεων εταιρίας για τη ζημία που υπέστη από τους συμβούλους της
- Ασκείται καταρχήν από ΔΣ (α. 103) χωρίς τη σύμπραξη των υπευθύνων, αυτεπαγγέλτως ή
- Μετά από αίτημα της μειοψηφίας (α. 104)
- Εάν άρνηση ή ολιγωρία → διορισμός εκπροσώπου (εταίρου ή τρίτου) της εταιρίας μέσω δικαστηρίου (α. 105), εφόσον δεν συντρέχει **υπέρτερο συμφέρον** της εταιρίας που να δικαιολογεί τη μη διεξαγωγή δίκης
- Η εταιρική αγωγή δύναται να ασκηθεί και πλαγιαστικά από εταίρο (όχι δανειστή, πρβλ. α. 26 ν. 3190/1955)

Ευθύνη ΔΣ έναντι μετόχων και δανειστών

- Μέτοχοι έχουν ατομική αξίωση εάν η ζημιογόνος πράξη του ΔΣ εις βάρος της εταιρίας (που τους προκαλεί καταρχήν έμμεση ζημία) «επεμβαίνει παρανόμως στην υπόσταση του μετοχικού τους δικαιώματος» (ΑΠ 1298/06)
- Δανειστές μπορούν να θεμελιώσουν ατομικές αξιώσεις στα 914 επ. ΑΚ
- Βλ. 107 Ν. 4548/2018

Το ΔΣ μιας ΑΕ προχώρησε στη σύναψη μιας πολλά υποσχόμενης σύμβασης αποκλειστικής συνεργασίας της εταιρίας με τον Γ, ο οποίος ανέλαβε να την προμηθεύει με υφάσματα και άλλα υλικά για την κατασκευή του ρουχισμού που εμπορεύεται.

1. Αν η αποκλειστική συνεργασία της ΑΕ με τον Γ της προκαλέσει ζημία, μπορεί η εταιρία να ζητήσει αποζημίωση από το ΔΣ. Τι μπορεί να αντιτάξει το ΔΣ για να αντικρούσει την αξίωση αυτή;
2. Ποιο είναι το είδος της ευθύνης των μελών του ΔΣ; Είναι βάσιμος ο ισχυρισμός μέλους του ΔΣ, ότι αυτός δεν ευθύνεται γιατί καταψήφισε την απόφαση συνεργασίας με τον Γ;

- 1. 102 παρ. 3
- 2. 77 παρ. 1γ & 92 παρ. 2

Λογιστικά &
χρηματοοικονομικά
ζητήματα

Τι άλλαξε με τους Ν. 4308/2014, 4336/2015 και 4403/2016

- Διατηρείται ο έκτακτος έλεγχος ΑΕ με δικαστική απόφαση (βλ. 39α, 40 και 40α ν. 2190/1920, 142-143 Ν. 4548/2018)
- Ο τακτικός έλεγχος διατηρείται για μεγάλες ΑΕ και γίνεται προαιρετικός για μικρές
- Αλλάζουν οι τηρούμενες οικονομικές καταστάσεις και οι όροι υπό τους οποίους τηρούνται
- Νέες απλούστερες διατυπώσεις δημοσιότητας
- Νέα προθεσμία σύγκλησης τακτικής γ.σ. προς έγκριση των οικονομικών καταστάσεων

N. 4308/2014: κατάταξη των εταιριών σε κατηγορίες ισχύος

Μεγάλες οντότητες: α) σύνολο ενεργητικού > 20.000.000, β) καθαρό ύψος κύκλου εργασιών > 40.000.000, γ) μέσος όρος απασχολούμενων > 250 κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους

Μεσαίες οντότητες: α) σύνολο ενεργητικού 4.000.000 – 19.999.999, β) καθαρό ύψος κύκλου εργασιών 8.000.000 – 39.999.999, γ) μ.ο. απασχολούμενων 50 – 249 κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους

Μικρές οντότητες: α) σύνολο ενεργητικού 350.000 – 3.999.999, β) καθαρό ύψος κύκλου εργασιών 700.000 – 7.999.999, γ) μ.ο. απασχολούμενων 10 – 49 κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους

Κάθε άλλη εταιρία: πολύ μικρή οντότητα

Ετήσιες οικονομικές καταστάσεις ανά κατηγορία (α. 16 Ν. 4308/2014)

Μεγάλες οντότητες: α) ισολογισμός, β) κατάσταση αποτελεσμάτων, γ) κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης, δ) κατάσταση χρηματοροών, ε) προσάρτημα

Μεσαίες οντότητες: α) ισολογισμός, β) κατάσταση αποτελεσμάτων, γ) κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης, δ) προσάρτημα

Μικρές & πολύ μικρές οντότητες: α) ισολογισμός, β) κατάσταση αποτελεσμάτων, γ) προσάρτημα

1ο θέμα: Κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης → απεικονίζει την αύξηση ή μείωση των καθαρών περιουσιακών στοιχείων μεταξύ δύο ημερομηνιών της ίδιας χρήσης και την πραγματική θέση στο τέλος της χρήσης.

2ο θέμα: Κατάσταση χρηματοροών → απεικονίζει εισπράξεις και πληρωμές κατά τη διάρκεια της χρήσης. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα = μετρητά και καταθέσεις.

N. 4403/2016: έκθεση διαχείρισης

- Υποχρεωτική για μεγάλες, μεσαίες και μικρές οντότητες
- Ελάχιστο περιεχόμενο: α) εξέλιξη & επιδόσεις δραστηριοτήτων οντότητας, β) κίνδυνοι, γ) περιβαλλοντικά ζητήματα, δ) εργασιακά ζητήματα, ε) δείκτες επιδόσεων, στ) προβλέψεις/έρευνα-ανάπτυξη/ίδιες μετοχές/υποκαταστήματα
- Βλ. και 150 N. 4548/2018

N. 4336/2015: τακτικός έλεγχος εταιριών

- Υποχρεωτικός για μεγάλες και μεσαίες οντότητες
- Δυνητικός για μικρές οντότητες με σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό ή απόφαση γ.σ.
- Από έναν ή περισσότερους νόμιμους ελεγκτές ή ελεγκτικά γραφεία του ν. 3693/2008
- Βλ. διατάξεις της υποπαραγράφου Α1 (εδάφιο 1) της παρ. Α του άρθρου 2 (β' μέρος) του ν.4336/2015

N. 4403/2016: σύγκληση τακτικής γ.σ. & δημοσιότητα

- Απώτατη προθεσμία σύγκλησης της τακτικής γ.σ. τέθηκε η 10η ημερολογιακή ημέρα του 9ου μήνα από το κλείσιμο της χρήσης (10η Σεπτεμβρίου)
- Απώτατη προθεσμία υποβολής στο ΓΕΜΗ των πρακτικών γ.σ. και των οικονομικών καταστάσεων 20 ημέρες μετά την συνεδρίαση (30η Σεπτεμβρίου)
- Τέλος στην διπλή υποβολή των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων (πριν και μετά την γ.σ.)

Νέα διαδικασία έγκρισης ισολογισμού (σύνοψη)

- Απογραφή τέλους χρήσης
- Σύνταξη οικονομικών καταστάσεων (ανά τύπο οντότητας) και έκθεσης διαχείρισης δ.σ. από οικονομικές υπηρεσίες ΑΕ
- Υπογραφή οικονομικών καταστάσεων από Πρόεδρο, Διευθύνοντα Σύμβουλο, Διευθυντή Λογιστηρίου
- Έγκριση σχεδίου οικονομικών καταστάσεων και υιοθέτηση έκθεσης διαχείρισης από δ.σ.
- Τακτικός έλεγχος & σύνταξη εκθέσεως ελέγχου (προαιρετικά για μικρές οντότητες)
- Σύγκληση τακτικής γ.σ. από δ.σ.
- Συνεδρίαση γ.σ. (μέχρι τη 10η ημέρα του 9ου μήνα από το κλείσιμο της χρήσης) – έγκριση ισολογισμού
- Το αργότερο 20 ημέρες μετά τη γ.σ. υποβολή στο ΓΕΜΗ των πρακτικών της συνεδρίασης και των οικονομικών καταστάσεων
- Βλ. και 145 επ. Ν. 4548/2018

Διανομή κερδών

Μέρισμα: Το ποσό που αναλογεί σε κάθε εταίρο από τα καθαρά κέρδη που προκύπτουν από τις παραπάνω διαδικασίες, μειωμένα κατά 1/20 που κρατείται προς σχηματισμού αποθεματικού (τακτικό αποθεματικό)

Καμία διανομή δεν επιτρέπεται: εφόσον συνεπάγεται τη μείωση της εταιρικής περιουσίας, όπως απεικονίζεται κατά τη λήξη της τελευταίας χρήσης, σε ύψος κατώτερο από την αξία του μετοχικού κεφαλαίου, προσαυξημένου με το ποσό των αποθεματικών και πιστωτικών κονδυλίων που κατά τον νόμο ή το καταστατικό δεν επιτρέπεται να διανεμηθούν (βλ. 158 επ. Ν. 4548/2018)

Αρχή προστασίας μετοχικού κεφαλαίου

Έννοια αποθεματικών

- Λογιστικά κονδύλια από παρακράτηση κερδών για την ενίσχυση της κεφαλαιακής βάσης της εταιρίας προς όφελος των δανειστών της.
- Σχηματίζονται λογιστικά μέσω της εγγραφής του κονδυλίου στο παθητικό σκέλος του ισολογισμού. Με την εγγραφή αυτή εμποδίζεται η διανομή στους μετόχους ή χρησιμοποίηση με άλλο τρόπο ίσου ύψους εταιρικής περιουσίας ως κερδών.
- Σχηματίζονται μόνον εφόσον η εταιρία έχει κέρδη προς διάθεση.

Διακρίσεις αποθεματικών

- Νόμιμα/υποχρεωτικά ή εκούσια/προαιρετικά
- Τα πρώτα σχηματίζονται βάσει νόμου, ενώ τα δεύτερα δυνάμει καταστατικής διάταξης ή απόφασης ΓΣ.
- Ειδικού σκοπού ή ελεύθερα
- Τα πρώτα προορίζονται να χρησιμοποιηθούν για ειδικό σκοπό (πχ επένδυση), ενώ τα δεύτερα απλά ενισχύουν την καθαρή θέση της εταιρίας.
- Εμφανή και αφανή
- Τα πρώτα εμφανίζονται στον ισολογισμό, ενώ τα δεύτερα όχι. Αφανή αποθεματικά μπορεί να προκύψουν πχ όταν η πραγματική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου είναι ανώτερη από αυτή που καταγράφεται στα βιβλία της εταιρίας. Ή όταν υπερτιμολογούνται στοιχεία του παθητικού. Το αποθεματικό αυτό θα φανεί, όταν εκποιηθεί το περιουσιακό στοιχείο και εισρεύσει στην εταιρία αξία μεγαλύτερη από εκείνη με την οποία αυτό εμφανιζόταν στα βιβλία της. Ή όταν διακανονιστεί υποχρέωση με ποσό μικρότερο από το εγγραφέν στα βιβλία.
- Γνήσια ή καταχρηστικά
- Τα δεύτερα είναι κονδύλια που χαρακτηρίζονται ως αποθεματικά παρόλο που δεν σχηματίζονται από κέρδη. Βλ. άρθρο 31 παρ. 2.

Το τακτικό αποθεματικό (γνήσιο, νόμιμο, ειδικού σκοπού, εμφανές)

- Για να σχηματιστεί παρακρατείται το 1/20 από τα καθαρά κέρδη κάθε εταιρικής χρήσης (5%), μέχρι το αποθεματικό να φτάσει τουλάχιστον στο 1/3 του μετοχικού κεφαλαίου. Τα ποσοστά αυτά μπορεί να αυξηθούν με καταστατική πρόβλεψη. Η ΓΣ μπορεί να σχηματίσει προαιρετικό αποθεματικό ειδικού σκοπού, αλλά όχι να αυξήσει το ύψος του τακτικού αποθεματικού με απόφασή της. Αν η τακτική συνέλευση δεν προβεί στην κράτηση του τακτικού αποθεματικού, οι αποφάσεις έγκρισης των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και διάθεσης κερδών είναι άκυρες.
- Το τακτικό αποθεματικό είναι ειδικού σκοπού από την άποψη ότι προορίζεται για την απόσβεση ζημιών. Πάντως, αν η εταιρία έχει ζημιές δεν υποχρεούται η τακτική ΓΣ να λύσει το τακτικό αποθεματικό, αλλά μπορεί να μεταφέρει τις ζημιές σε επόμενη χρήση ώστε να αποσβεσθούν από τυχόν κέρδη αυτής.

Οι Α, Β και Γ συστήνουν ΑΕ που σημειώνει πολύ υψηλά κέρδη μέσα στο πρώτο τρίμηνο λειτουργίας της. Οι διοικητές της εταιρίας σας επισκέπτονται και σας ρωτούν:

1. Πώς διανέμονται τα κέρδη;
2. Πότε θα πρέπει να καταβληθούν αυτά;
3. Πώς υπολογίζεται το ελάχιστο μέρισμα; Μπορεί να μειωθεί και άλλο;
4. Επιτρέπεται η μη διανομή μερίσματος; Μπορεί να αποφασιστεί κάτι άλλο;
5. Είναι δυνατή η διανομή προσωρινών μερισμάτων;
6. Είναι δυνατή η επιστροφή τυχόν παράνομα εισπραχθέντων ποσών;

1. 160 παρ. 2 + 159

2. 160 παρ. 3

3. 161 παρ. 1 & 2

4. 161 παρ. 2 & 3

5. 162 παρ. 1 & 2

6. 163